

ชื่อภาคนิพนธ์ : พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว
กรุงเทพมหานคร
ชื่อผู้เขียน : นางกมลภัทร มณฑานุช
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2549

การศึกษาพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านโภชนาการ ด้านการออกกำลังกายและการพักผ่อน ด้านการจัดการกับความเครียด และด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ส่วนตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา หน่วยงานที่สังกัด รายได้ของครอบครัวและความเพียงพอของรายได้ คำนิยมเกี่ยวกับสุขภาพและการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการดูแลสุขภาพ (Self-efficacy)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง โรงเรียนเอกชน 4 แห่ง รวมเป็น 372 คน โดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.3 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 39 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.4 มีสถานภาพสมรส สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 84.7 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครร้อยละ 53.5 เป็นครูฝ่ายวิชาการมากที่สุดถึงร้อยละ 83.6 สำหรับรายได้ของครูร้อยละ 36.8 มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 52.7 มีรายได้พอใช้แต่ไม่เหลือเก็บ และส่วนใหญ่ใช้สิทธิสวัสดิการข้าราชการหรือสวัสดิการครูเอกชนมากถึงร้อยละ 80.4

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าว พบว่า ในภาพรวมมีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 4.32 จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน โดยมีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอยู่ในระดับสูง รองลงมาในระดับปานกลางคือ พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านการจัดการกับความเครียด พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านโภชนาการ และพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านการออกกำลังกายและการพักผ่อน มีค่าเฉลี่ย 4.25 4.17 และ 4.02 ตามลำดับ ส่วนค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพของครู พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 5.09 และการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการดูแลสุขภาพของครูในโรงเรียนพื้นที่เขตลาดพร้าวในภาพรวม อยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 4.61

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครู ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ของครอบครัว ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพ และการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการดูแลสุขภาพ ครูที่สมรสแล้วมีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพดีกว่าครูโสด ครูที่มีรายได้เพียงพอและเหลือเก็บ มีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพดีกว่าครูที่มีรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ และครูที่มีรายได้ไม่เพียงพอ ส่วนหน่วยงานที่สังกัดของครูไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของครู

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกกำลังกายภายในหน่วยงาน โดยผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ควรจัดกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพภายในและระหว่างหน่วยงาน ควรจัดหาและสนับสนุนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพในทุกด้านที่ทันสมัย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง
3. ประสานให้มีการบริการตรวจสุขภาพประจำปีในแต่ละหน่วยงาน ให้มีผู้แทนดำเนินการเบิกค่ารักษาพยาบาลจากต้นสังกัดด้วยความรวดเร็ว และพัฒนาสถานพยาบาลของรัฐให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ข้าราชการสามารถเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของเอกชน โดยสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้
4. ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และสถานที่ในการออกกำลังกายในแต่ละชุมชนให้ทั่วถึงและปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ABSTRACT

181299

Title of Research Paper : Health Care Behavior of the Teachers in Lat Phrao District, Bangkok
Author : Mrs.Kamonpat Monthanuth
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2006

The purpose of the study were twofold : (1) to examine the behavior of health care of the teachers in Lat Phrao District, Bangkok, and 2) to identify the factors related to their health care behavior.

The framework of the study included the dependent variable, i.e., health care behavior, which consisted of 4 dimensions - nutrition, exercise and rest, coping with stress and relationship with other, and the independent variables, i.e., sex, age, marital status, education, affiliation, family income and sufficiency of income, health value and knowing one's self – efficacy.

A questionnaire was employed to collect the data from 372 teachers from ten schools in Bangkok. All of the nursery school teachers and primary school teacher in these schools were included in the study. Percentage, mean and standard deviation were used to describe, and t – test, F – test and Pearson's Correlation to test the hypotheses at the .05 level.

Findings. Most of the teachers (86.3%) were female. The average age was 39. Most of them were married (59.4%) and had a Bachelor's degree or higher (84.7%). They worked in the schools under Bangkok Metropolitan Administration (53.5%). Most of them were in the academic line (83.6%). About 36.8% had a monthly income of not more than 10,000 baht. About 52.7% had enough money to make ends meet but had no saving. The majority used the government welfare or private school teacher welfare (80.4%)

It was found that the teachers had health care behavior at a moderate level ($\bar{x} = 4.32$ out of 6).. The aspect of health care behavior that was found to be at a moderated level was the relationships with others. Next came coping

with stress, nutrition, exercise and rest, all of which were moderate ($\bar{x} = 4.25$, 4.17 and 4.02, respectively). Moreover, the teachers' health value was found to be high ($\bar{x} = 5.09$) and knowing their own one's self - efficacy was high ($\bar{x} = 4.61$)

The factors positively related to the teachers' health care behavior were age, education, family income, health value and knowing one's self – efficacy. The married teachers had better health care behavior than the single ones. The teachers who had enough income and some left for saving had better health care behavior than those who had enough income but did not have any saving, and those who did not have enough income. On the other hand, the school where the affiliated teacher worked had no relationship with the health care behavior.

Recommendations.

1. The school should encourage the teachers to exercise at school. The school administrators at all levels should give importance to them and act as models.

2. The health care activity should be held within the school and between schools. They should be provided with modern health information to motivate them to look after their health continuously.

3. Each school should give a yearly physical check to the teachers. There should be a representative to reimburse to hospital fees so that the teachers can get money back quickly. The efficiency of the public hospitals should be improved. The government officials should be able to get treatment in private hospitals and the hospital fees should be reimbursed.

4. Related public and private agencies should give financial support, including exercise facilities and equipment, as well as find each community an exercised place that is safe for people' lives and property.